

1.

Hobbelig nam de auto de rechter afslag bij de splitsing over de slecht geasfalteerde wegen van Wallonië. Ze hadden zich uiteindelijk gesetteld in Bushaye, Busheye of Bus'hêye. Marnix, Lisa en de kinderen Timo en Florian. Marnix was casual gekleed, met een korte broek, bergschoenen en een weekendbaardje. Lisa was eenvoudig gekleed met een mayo met kousen. Ze liep op sandalen en had haar haar opgestoken. Het was een gezellig onderkomen. In een oase van rust. Opgetrokken uit kolenzandsteen. Timo en Florian hadden een slaapkamer in de nok van het huis gepakt in het gebinte en waren meteen begonnen tenten te bouwen. Voor Marnix en Lisa volstond een ruime slaapkamer op de eerste verdieping, die te bereiken was via een houten trap. Wat jammer was waren de kleine ramen. Verder had de douche twee wasbakken versierd met een mozaïek van blauwe en witte steentjes die evenzo in het toilet. In de tuin waren klimtoestellen voor de kinderen. Er was zelfs een zwembad. Alles was navenant. Bushaye land in het midden van het Land van Aubel en daar wilden ze allang naartoe. In volle glorie lag dit Aubel te pronken op een waterscheiding tussen het stroomgebied van de Bel en het stroomgebied van de Berwijn.

Onlosmakelijk verbonden met een bocagelandschap, het 'Land van Herve', gekenmerkt door een in weiland gelegd glooiend landschap met als ingrediënten: kleine landschapselementen, boomgaarden en vele solitaire boerderijen, lijkend op zichzelf verdedigende forten. Met elkaar verbonden door weidepaden en tourniquets.

'Kom ik tenminste in het stadje waar ik naar ben genoemd.'

2.

Over een paar dagen zouden de broer van Lisa en z'n vrouw komen logeren. Marnix en Lisa keken er naar uit. Het was altijd prettig gezelschap.

Misschien konden ze gaan barbecueën.

Ze hadden van de eigenaren van Bushaye gehoord dat er zo'n interessante markt gehouden werd, de zogenaamde Hubertusmarkt. Dus trokken ze hun wandelschoenen aan en gingen op weg richting Aubel. Je kon het najaar al in de lucht proeven, maar verder was alles nog groen. Dat kwam door de vetwederij, waardoor in de zeventiende en achttiende eeuw al het bouwland werd omgezet in grasland. Zodat er veel zuivelproducten werden geproduceerd die hun afzet vonden in de markt van Aubel.

De voettocht vorderde. Ze kwamen langs het onooglijke chateau d'Altena. 'Bij de volgende tweesprong vanaf 'ferme du Bushaye' ziet u het petit Chateau d'Altena uit het begin van de zeventiende eeuw', zei de VVV-gids. 'De Nederlandse benaming voor het kasteel is 'Aldenhoven', ging hij verder. 'Een vijver omzoomd door wilgenbomen herinnert u eraan dat dit gebouw vroeger door een watergracht omgeven was. De voormalige ophaalbrug is vervangen door een vaste brug. Indrukwekkend is vooral de vierkante donjon of erkertoren'.

'Dit op zich staande landgoed had zich losgemaakt van het hoofdleen 'Altena' waardoor het een apart leengoed werd waarop Leonard van Gulpen in het begin van de zeventiende eeuw het kleine kasteel van 'Altena' liet bouwen.'

Marnix liep langs enkele oude stallen. Die waren schijnbaar niet meer in gebruik en hij moest denken aan de woorden: 'sinister, naargeestig en troosteloos.'

Het gebouw zelf scheen niet bewoond te zijn. Het was een gedrongen gebouw opgebouwd uit de lokale kolenzandsteen, bedekt met een leien dak dat bestond uit twee grote wolfeindes.

Marnix liep verder over de begroeide betonnen platen die ooit iemand hier had neergelegd en die het geheel nogal ontsierde. Overal waren er op de

meest vreemde plaatsen kleine raampjes met hardstenen omlijsting. Dit om aan te geven dat ze origineel waren. Aan de rechterkant van hem lag iets wat ooit een slotgracht moet zijn geweest, maar nu begroeid werd door wilgen en algen. Maar het meest in het oog springende was de grote hoektoren aan de westzijde van het kasteel. Het was een soort donjon. Waar men zich kon terugtrekken in tijden van nood. Marnix werd er onwillekeurig naartoe getrokken.

‘Nogal onderkomen’, mompelde hij.

‘Dat zal veel geld kosten om het te laten restaureren.’

‘Kom we moeten verder’, zei Lisa plotseling resoluut tegen de kinderen.

De kinderen maakten zich los van de slotgracht en gingen mee op weg.

‘Een beetje creepy’, zei Marnix tegen Lisa.

Deze knikte van ja.

‘Is het nog ver?’, jengelde Florian.

‘Gewoon doorstappen’, antwoordde Marnix.

De zon stond al hoog in het zenit. Het beloofde een mooie dag te worden. Even later was het weer prijs. Het volgende kasteel. Chateau Gorhez. Wijd en zijd bekend in de omtrek.

‘Het heette Emmahof, in het Waals château de Gorhez’, zei Lisa tegen Marnix.

Het kasteel, of eerder buitenhuis was eenvoudig. Het hoofdgedeelte is in de Lodewijk XV stijl verbouwd in 1767 en vergroot in 1858 door de familie Nicolai. Het Emmahof of château de Gorhez was een huis uit de 18e eeuw dat wemelt van de neoklassieke details en een afgewolfd dak. Het domein was een vrije heerlijkheid die verbonden was met de abdij van Val-Dieu. Alles was geheel wit geverfd. Voor het huis lag een prachtig gazon met uitzicht op het dal van de Berwijn, met aan de achterkant het stroomgebied van la Pétreuse, een zijtak van de Berwijn. 'Toponymisch gezien heette het hier de Hoogte van Gorhez, Goirhe, Goirhé of gewoon Gorhé. Het toponiem 'Gorhez' komt van het Frankische woord 'Goderichem', zei de VVV-gids, die onomkomelijk bleek.

3.

Marnix en Lisa waren nu op de rue de Gorhez, de vroegere Hoenderstraat. In de verte hoorde je al het rumoer van de markt. Uiteindelijk kwamen ze in Aubel aan en draaiden de Place Antoine Ernst op. Hier was het al volop markt. Verderop op de Place Nicolai en de Place Albert stonden nog meer kraampjes.

Buiten hingen vlaggen: de vlag van België, de vlag van de Europese unie, de vlag van Wallonië en de vlag van Aubel. Lisa ging het Lodewijk de XIV gebouw binnen, en zag een meisje achter de balie zitten. 'Maison communale' oftewel het gemeentehuis. Ook was er het 'Office du Tourisme du Pays d'Aubel' gevestigd. De plaatselijke VVV. Timo liep meteen naar de grote oranje pompoenen die hij prachtig vond. Marnix kocht hem er een. Overal waren er kunstenaars te zien, met viool, gitaar en schilderen. Er speelde zelfs een draaiorgel. Hier tussenin geklemd lagen de kraampjes verder bekend om zijn streekproducten. Deze worden verhandeld op de plaatselijke markt. Het scheen een markt van streekproducten te zijn: Luikse stroop, Aubeler kaas, cider, trip (balkenbrij), slakken, ham en andere fijne vleeswaren, waaronder het plaatselijke 'lev' gos' (hoofdkaas).

4.

Het was begin zeventiende eeuw toen de koning Philippe IV van Spanje toestemming gaf aan de inwoners van Aubel het recht om op de zoveelste van de week de begeerde weekmarkt te houden. De Hubertusmarkt.

Van heinde en verre kwamen de boeren naar Aubel om hun producten te verkopen. Zelfs vanuit de omgeving Sittard (35 à 40 km noordelijker) bezochten de Limburgse boeren de markt van Aubel. Dit privilege was voor bepaalde vooraanstaande personen zelfs een ware goudmijn. De talrijke luisterrijke en bekoorlijke 18e eeuwse gebouwen in Lodewijk XIV-stijl zijn daar stille getuigen van. Bijzonder zijn de gevels versierd met oude gevelstenen 'Aux Trois Rois', 'Au Blanc Cheval', 'Au St. Esprit', 'Au Soleil d'Ors', 'A l'Empereur', antieke auberges van vervlogen tijden. Ook van vervlogen tijden zijn de oude en vergeten straatnamen van Aubel: Dorp, Heydestraet, Hoenderstraet en Thymanstraet.

Economisch gezien genieten de inwoners van het dorp van een gunstige ligging: het zuiden gekenmerkt met zijn weilanden en het dikbillen (bestial gras) en de goede boter (bon boeurs) en het noorden met landbouw en de granen. Deze ontwikkeling zette de mensen van Aubel aan nieuwe pleinen aan te leggen, groot genoeg voor winkels, auberges en marskramers. Inmiddels is de markt zelfs uitgegroeid tot een begeerde 'geheime tip' in het multiculturele landschap van de 'drie grenzen', oftewel de Euregio. Maar de Aubelois